

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 11. 2020
SWD(2020) 296 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o európskej správe údajov
(akt o správe údajov)**

{COM(2020) 767 final} - {SEC(2020) 405 final} - {SWD(2020) 295 final}

A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Problémom, ktorý táto iniciatíva rieši, je, že zdieľanie údajov v EÚ je stále obmedzené, a to aj napriek potenciálnym prínosom takéhoto zdieľania pre hospodárstvo a spoločnosť. Zistilo sa, že je to tak z troch príčin: – nízka dôvera v zdieľanie údajov, – ťažkosti s opakovaným použitím určitých údajov verejného sektora a so zberom údajov z altruistických dôvodov, – technické prekážky opakovaného použitia údajov.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Cieľom je zvýšiť dôveru v zdieľanie údajov, posilniť mechanizmy, ktoré zvyšujú dostupnosť údajov, a prekonať technické prekážky opakovaného použitia údajov. Podporí sa tým dostupnosť údajov na použitie v hospodárstve (vývoj nových produktov a služieb, zefektívnenie) a v spoločnosti (riešenie spoločenských výziev). Cieľom iniciatívy je vytvoriť základ pre nový európsky spôsob správy údajov ako alternatívu modelu založeného na platformách, v ktorom dnes dominujú veľké technologické spoločnosti.
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Zavedením spoločných pravidiel vo všetkých členských štátoch by spoločnosti vďaka iniciatíve mohli ťažiť z rozsahu vnútorného trhu a ponúkať svoje produkty a služby v celej EÚ. Spoločnosti a výskumné organizácie by mohli mať prístup k údajom z rôznych členských štátov za podobných podmienok.
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?
Posúdenie vplyvu sa zameralo na štyri oblasti intervencie: mechanizmy na posilnenie opakovaného použitia údajov verejného sektora, opatrenia na vytvorenie dôvery v sprostredkovateľov údajov, opatrenia na uľahčenie dátového altruizmu a vytvorenie európskeho mechanizmu na koordináciu a riadenie horizontálnych aspektov správy. Pri každej oblasti sa v posúdení vplyvu posudzovali právne nezáväzné možnosti, ako napríklad usmernenia alebo odporúčania, a dve možnosti právnej úpravy, ktoré sa líšia z hľadiska stupňa intenzity. Podľa záverov analýzy nemožno očakávať, že právne nezáväzné opatrenia vytvoria potrebnú dôveru v zdieľanie údajov v rôznych oblastiach intervencie. Pri dátovom altruizme je napríklad kľúčová ochrana spotrebiteľa, ktorej cieľ sa ťažko dosahuje len na základe nezáväzných opatrení. Pokiaľ ide o posilnenie opakovaného použitia údajov verejného sektora, uvažovalo sa o centralizovanom aj o decentralizovanom modeli riešenia opakovaného použitia údajov. Pri opatreniach zameraných na vytvorenie dôvery v sprostredkovateľov údajov sa možnosti líšili v tom, či má systém označovania/certifikácie mať dobrovoľný alebo povinný charakter. Pokiaľ ide o dátový altruizmus, posudzovali sa možnosti dobrovoľného systému certifikácie a povinného systému udeľovania oprávnení. Z hľadiska vytvorenia európskeho mechanizmu na koordináciu a riadenie horizontálnych aspektov správy bolo jednou možnosťou vytvorenie samostatného právneho subjektu, kým druhou bolo poverenie Komisie zriadením expertnej skupiny. V posúdení sa dospelo k záveru, že v prípade troch oblastí intervencie je vhodnejšia možnosť s nižším stupňom intenzity. Pre dátový altruizmus však bola priaznivejšia možnosť s vyšším stupňom intenzity: povinné oprávnenie vydané verejným orgánom by vytvorilo požadovanú dôveru v mechanizmy dátového altruizmu. Pokiaľ ide o označovanie alebo certifikáciu sprostredkovateľov údajov, prijateľnou alternatívou by bol aj povinný systém s vyšším stupňom intenzity, pretože by stanovil jasné pravidlá ich pôsobenia na

európskom trhu s údajmi a vytvoril by väčšiu dôveru v ich služby.
Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?
Verejné orgány vítajú úsilie o uľahčenie účasti verejného sektora v spoločných európskych dátových priestoroch. Podporujú mechanizmus jednotného kontaktného miesta pre opakované použitie údajov, ako aj posilnenie úlohy orgánov EÚ pri prioritizácii noriem. Odvetvové organizácie vrátane MSP a podnikateľských združení zdôrazňujú význam normalizácie a interoperability a presadzujú prijatie dobrovoľného mechanizmu certifikácie/označovania sprostredkovateľov údajov. Akademické a výskumné inštitúcie podporujú posilnenie opakovaného používania určitých údajov verejného sektora a dátový altruizmus. Široká verejnosť sa vyslovila za všeobecnú dátovú stratégiu a altruistické zdieľanie údajov, ako aj za zavádzanie technických nástrojov, ktoré ľuďom umožnia aktívne sa zúčastňovať na dátovom hospodárstve.
C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti
Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
Priamy vplyv uprednostňovaného balíka na dátové hospodárstvo EÚ by v roku 2028 dosiahol 7,2 až 10,9 miliardy EUR. Iniciatíva by okrem toho pôsobila ako katalyzátor pri nástupe efektívnejších služieb a nových produktov založených na údajoch vrátane umelej inteligencie. To by bolo prínosom nielen pre dátové hospodárstvo, ale aj pre hospodárstvo a spoločnosť EÚ ako celok. Na základe využitia údajov z internetu vecí by napríklad mohla pomôcť dosiahnuť potenciálne zvýšenie produktivity vo výrobe do roku 2027 o 1,3 bilióna EUR a v sektore zdravotníctva EÚ by mohla pomôcť ročne ušetriť približne 120 miliárd EUR.
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
V správe sa podrobne uvádzajú rôzne náklady, ktoré by jednotlivé opatrenia spôsobili dotknutým zainteresovaným stranám, medzi nimi zostavovateľom údajov aj ich opätovným používateľom. Dobrovoľný systém označovania by napríklad pre sprostredkovateľov údajov znamenal jednorazové náklady vo výške 20 000 – 50 000 EUR na získanie značky.
Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?
MSP budú mať prospech zo zjednodušeného prístupu k údajom verejného sektora. V prípade nových sprostredkovateľov údajov potenciálny nárast klientskej základne a príjmov zďaleka prevýši náklady na certifikáciu/označovanie.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Náklady by vznikli členským štátom, ktoré ešte nemajú zavedené štruktúry na sprístupňovanie údajov vo verejnej držbe. Mohlo by ísť o jednorazové priemerné náklady vo výške 10,6 milióna EUR na členský štát a opakujúce sa ročné náklady na údržbu vo výške 610 000 EUR. Hospodárske zisky z poplatkov a úspory vyplývajúce z vyššej efektívnosti (tieto úspory sa odhadujú na 684 miliónov EUR ročne) by však tieto náklady ďaleko prevýšili.
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
Lepšie využívanie údajov môže viesť k zlepšeniu zdravia, blahobytu a životného prostredia, k posilneniu opatrení v oblasti klímy a k zefektívneniu verejných služieb. V sektore zdravotníctva môžu údaje pomôcť vyvinúť lepšiu a personalizovanejšiu liečbu. V sektore mobility by sa okrem časovej úspory viac ako 27 miliónov hodín pre používateľov verejnej dopravy mohlo vďaka navigácii v reálnom čase ušetriť až 20 miliárd EUR ročne na nákladoch na prácu vodičov automobilov. Takáto navigácia skracuje čas strávený v

dopravných zápchach a v dôsledku zníženia emisií CO₂ a obmedzenia znečistenia ovzdušia znamená prínos pre životné prostredie.

Proporcionalita?

Iniciatíva je podporným rámcom pre zdieľanie údajov v EÚ. Je primeraná sledovaným cieľom a ponecháva flexibilitu pre dodatočné opatrenia na vnútroštátnej a odvetvovej úrovni.

D. Nadväzné opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Táto politika sa preskúma po 4 rokoch.